

HOTEL HELLSTENS
MALMGÅRD

Hotel Hellstens Malmgård är ett hotell beläget i en unik byggnad där historien genomsyrar varje rum. Byggnaden är en av de trettioåtta malmgårdar som finns kvar i Stockholm. De är herrgårdsliknande och började upprättas under 1600-talet då de främst användes som sommarbostäder av stadens adel. Typiskt för malmgårdarna var de vackra och utbredda trädgårdarna där det ofta odlades medicinväxter.

Wirwachs malmgård, som idag har förvandlats till ett av Stockholms mest unika hotell, byggdes 1770 av apotekaren Johan Michael Wirwach och hans kompanjon Johan Christian Seckpiehl. Det var den invandrande tysken Johan Michael Wirwach som gav namnet till malmgården hos oss på Brännkyrkagatan. Varför han invandrade till Sverige och Stockholm lär vi aldrig få svar på. Endast nyfikenhet och fantasi kan ge svar på detta.

Under tiden för uppbyggnaden av Wirwachs Malmgård var Högalids församling ett relativt orört område vilket gjorde det en bra placering för den stora byggnaden och utbredda trädgården. Ritningarna på malmgården gjordes av murmästaren Johan Wilhelm Elies. När de båda kompanjonerna Wirwach och Seckpiehl lät bygga malmgården upprättade de även två flyglar på ömse sidor av manbyggnaden där stall, fähus, vagnhus, mangelbod, foderskulle, vedbodas samt bagarstuga inrymde.

Wirwach köpte apoteket Enhörningen 1740 som då låg på Götgatan. Apoteket var vid inköpet nergånget men efter Wirwach övertagande av verksamheten fick apoteket ett mycket gott rykte. Innan Wirwach och Seckpiehl påbörjade byggnationen av malmgården ägdes marken av ett antal olika trädgårdsmästare redan från 1740-talet. Under den tid de båda herrarna bodde på malmgården med sina fruar fanns omkring åttio fruktträd och även en avdelning med medicinalväxter.

Det förekom tydligen ett aktivt socialt liv i huset där middagarna var många. Detta var under den svenska upplysningstiden, under Kung Gustaf den tredjes dagar. Det var en tid då konst och kultur stod högt. På en av dessa middagar besöktes huset av Sveriges nationalpoet och sångare, Carl Mikael Bellman, vår genom tiderna mest folkkära "entertainer". Han höll till i Gamla Stan och på Södermalm. Bellman skrev ett antal epistlar och en av dessa, nummer 64, tillägnades just festen på den Wirwach

Malmgården. Konstigt nog handlar den om en fest med lättklädda damer. Man undrar vad Bellman egentligen gjorde där. Och vad gjorde herrar apotekare?

Mitt framme på gården står en ståtlig lind. Detta vårdträd är daterat till samma tid och planterades troligen i samband med byggnationen av huset eller någon annan bemärkelse under Wirwachs tid.

När Wirwach och Seckpeihl hade avlidit inrättade änkor ett sidenväveri i delar av flygarna. Upplysningstidens ökade kontakter med andra världsdelar hade fört med sig ett uppsving för mode och siden stod högt i kurs och änkor måste försörja sig på något vis. Apoteket hade de sålt då de inte förmådde att driva det. Och det fanns flera sidenväverier i staden.

Det bestämdes att den änka som levde längst skulle ta över fastigheten.

Men efter änkoras död tog Stockholms stad över den Wirwachska Malmgården. Namnet kom dock att leva kvar. I malmgården installerades nu den Lindwallska Skolan.

Det var en uppfostringsanstalt för vanartade unga pojkar. Pojkarna tvingades bo i rummen på skolan. Föreståndarinnans boenderum var i rum 203 där man fortfarande kan se spåren från hennes liv. Det var många hårda år att hjälpa de unga pojkarna till ett rättsamt liv.

Fram till början av 1900-talet låg Wirwachs Malmgård vid vad som kallades Hornskroken. Det var Brännkyrkagatan som gick hela vägen från Slussen till Hornstull. Det började strax efter Slussen med Besvärbacken. Namnet kom sig av att det var ett folknöje att se hur hästarna skulle ta sig upp för den branta backen, speciellt under kalla, halkiga vinterdagar. Just vid den Wirwachs Malmgården gjorde den raka gatan en S-kurva och denna kom att få namnet Hornskroken. Men Brännkyrkagatans betydelse som huvudgatan kom att försvinna när Hornsgatan byggdes om och breddades. Utefter Hornsgatan sprängdes berg och kullar bort och kyrkogården grävdes ur. Då sprängde man igenom Ansgariegatan och Hornsgatan rätades ut och all trafik kom att ledas om till denna boulevardgata. Då glömdes Hornskroken successivt bort i mannaminne.

Lindwallska skolan stängdes och i början av 1900-talet blev byggnaden obyggd till ett tjugotal små lägenheter, de flesta på ett rum med kök och en del av fastigheten på bottenvåningen mot bakgården användes även som barnkrubba. Vi har träffat en 98-årig dam som kom förbi huset en dag och stod och tittade in genom framsidans galler. Hon berättade att hon hade gått i denna barnkrubba.

Det var huvudsakligen äldre människor som bodde i huset på femtiotalet, vilket då hade förfallit kraftigt och det benämndes som ett slumområde och en skam för kommunen. Dassen var på gården bakom huset och putsen föll från väggarna.

På 1960-talet gjordes en genomgripande renovering av fastigheten och även en antikvarisk inventering. Då gjordes den om till en kontorsbyggnad. Det innebar att vissa delar belades med bevarandekrav medan andra delar byggdes om till moderna kontorsrum. Från 1968 hade Folkpartiet sina lokaler i Malmgården och senare flyttade intresseorganisationen Sveriges Arkitekter in och sedermera köptes och huset av Sveriges Arkitekter genom ordförandens nära känningar med stadens styrande personer. Under 25 år höll arkitekterna stånd i lokalerna fram till att de bestämde sig för att lämna de opraktiska lokalerna för mer ändamålsenliga lokaler i Kungliga Vitterhetsakademins byggnad på Storgatan på Östermalm.

Många ville köpa denna fastighet. De flesta ville köpa den för att bygga om rummen till unika bostadsrätter och tjäna pengar på omdaning. Men ett hotell föll arkitektledningen mer i smaken och byggnaden såldes till dagens hotellägare, Per Hellsten som tog över byggnaden 2009 då den byggdes om till Hotel Hellstens Malmgård som stod färdig efter tre års noggrann renovering.

I ombyggnaden från bostäder till kontor och sen till hotell har all kärlek lagts till byggnadens ursprung, genom åren har detaljer i fastigheten förvanskats och dessa återställdes nu till ursprungsskick, samtidigt har nödvändiga funktioner för ett hotell smugits in.